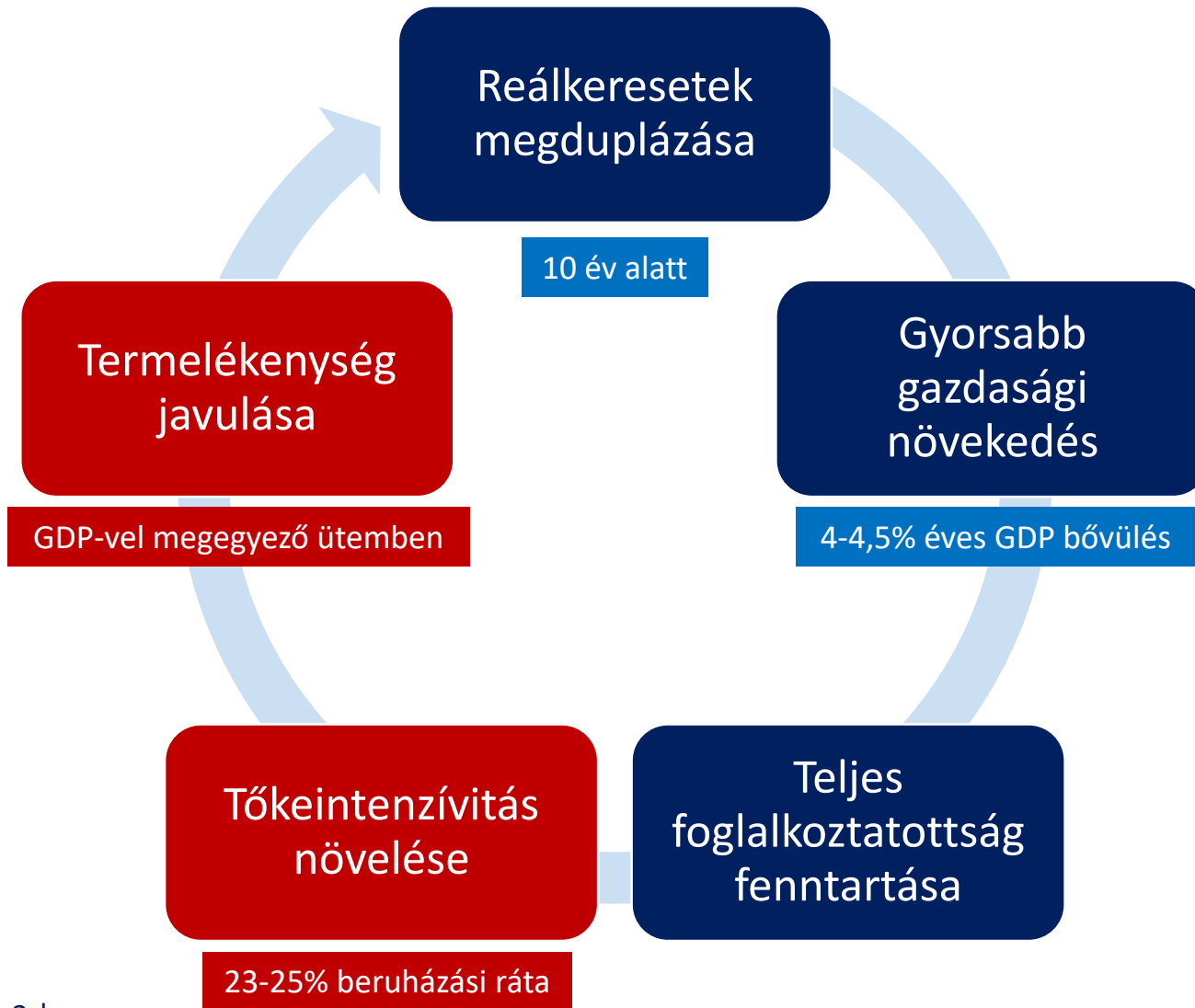

ÚJ KONVERGENCIA – KÉTSZER NAGYOBB HITELPENETRÁCIÓ A KÖVETKEZŐ ÉVTIZED VÉGÉRE

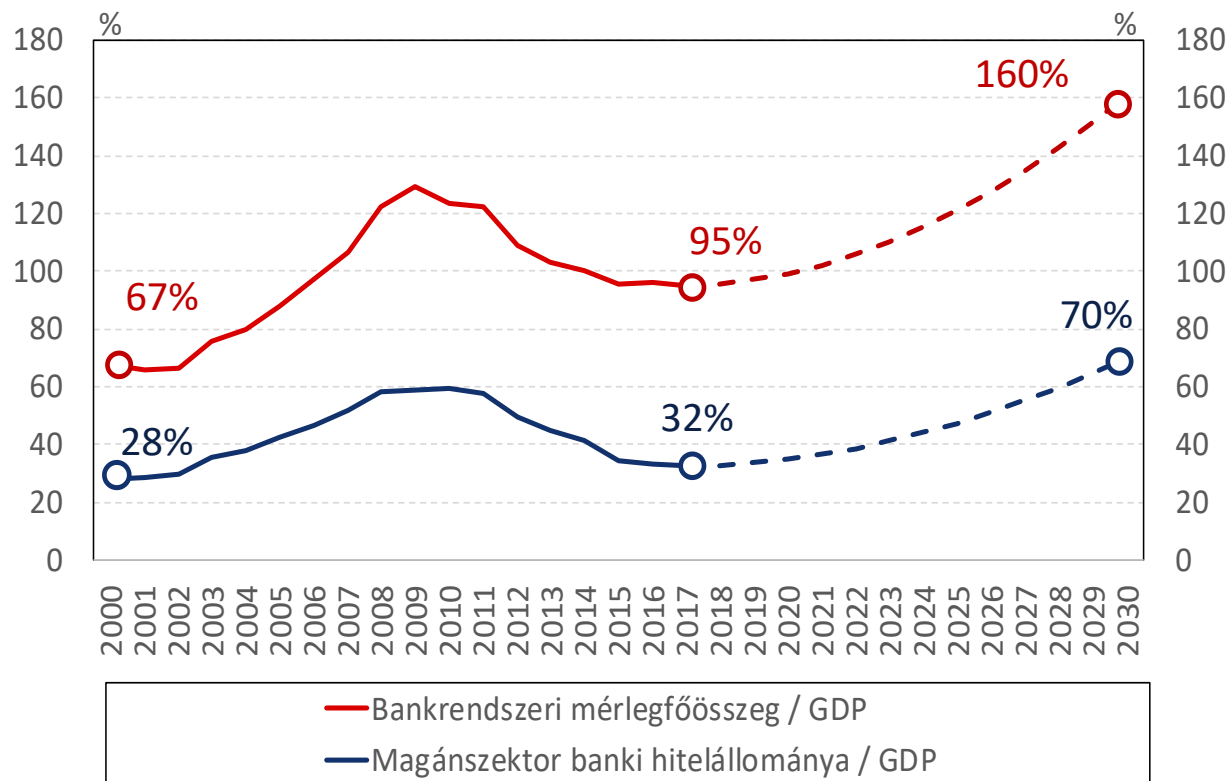

ÚJ, DE MÁR
FENNTARTHATÓ
HITELKONVERGENCIA

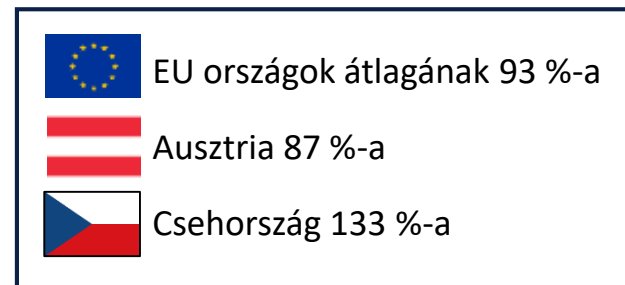
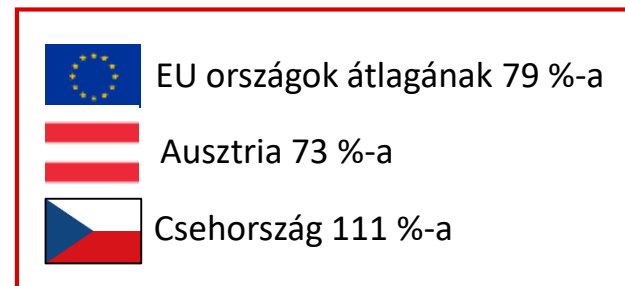

- Tőkeintenzitás
- Importhelyettesítés
- Innováció
- Belső megtakarítás
- Humántőke fejlesztés
- Modern infrastruktúra
- Geostratégia

A REÁL- ÉS PÉNZÜGYI KONVERGENCIA CSAK EGYÜTT VALÓSULHAT MEG

A 2030-as érték egyes országok mostani penetrációjához képest:

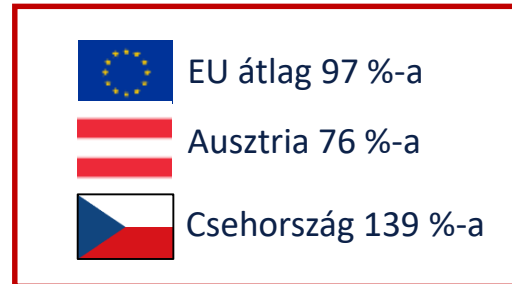
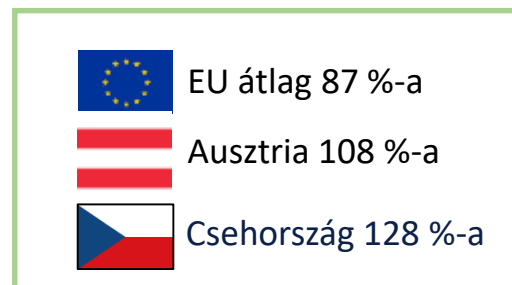
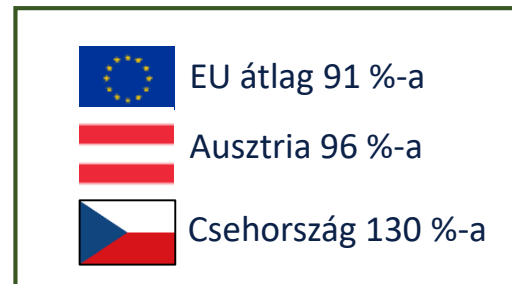
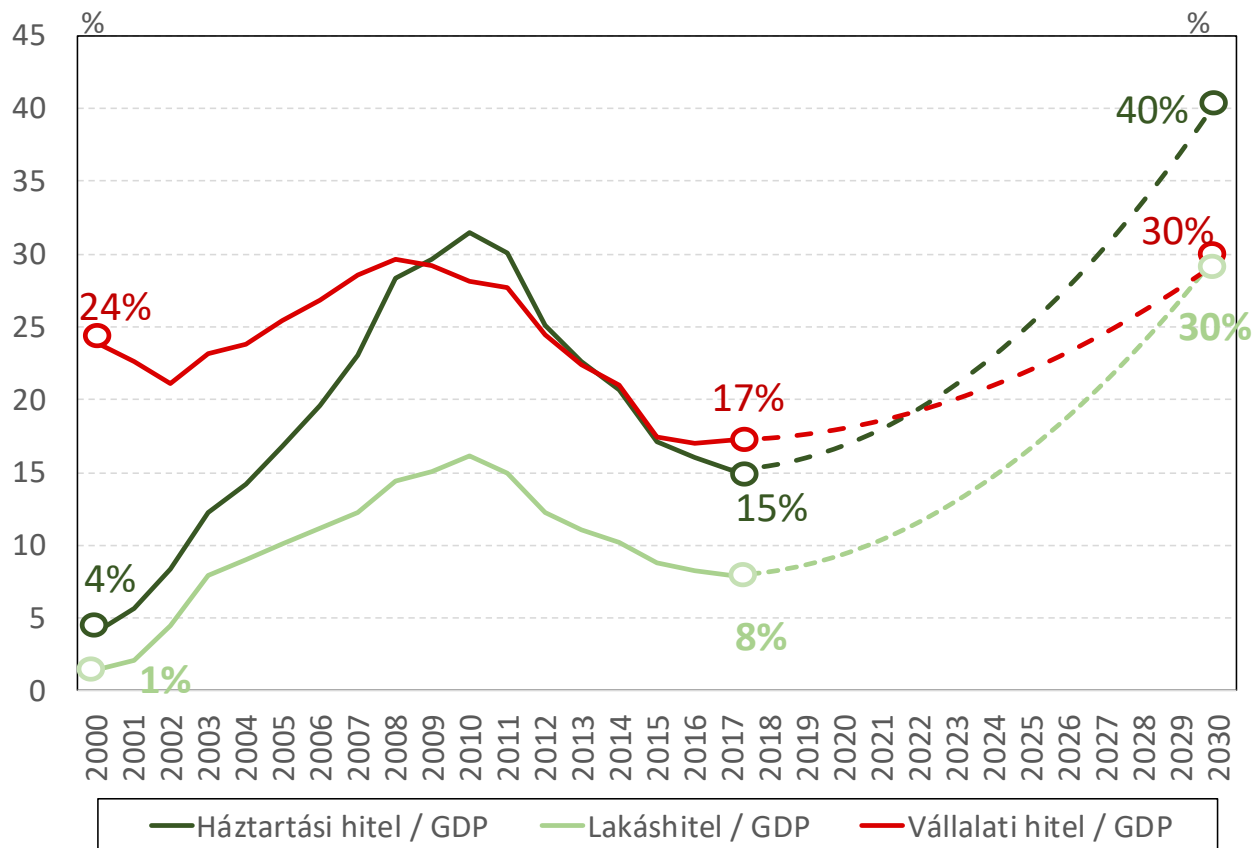
A bankrendszeri penetráció egyes mutatói reálkonvergencia esetén

Megjegyzés: a vállalati szektorban a banki hitelekén kívül jelentős szerepe van a nem hazai és nem banki finanszírozásnak, így a vállalatok teljes hitelállománya az ábrán lévénél akár jóval nagyobb mértékben is emelkedhet. A következőkben azonban csak a hazai banki hitelpenetrációval foglalkozunk.

A HÁZTARTÁSI HITELEZÉSBEN VÁRHATÓ A LEGGYORSABB FELZÁRKÓZÁS

A 2030-as érték egyes országok mostani penetrációjához képest:

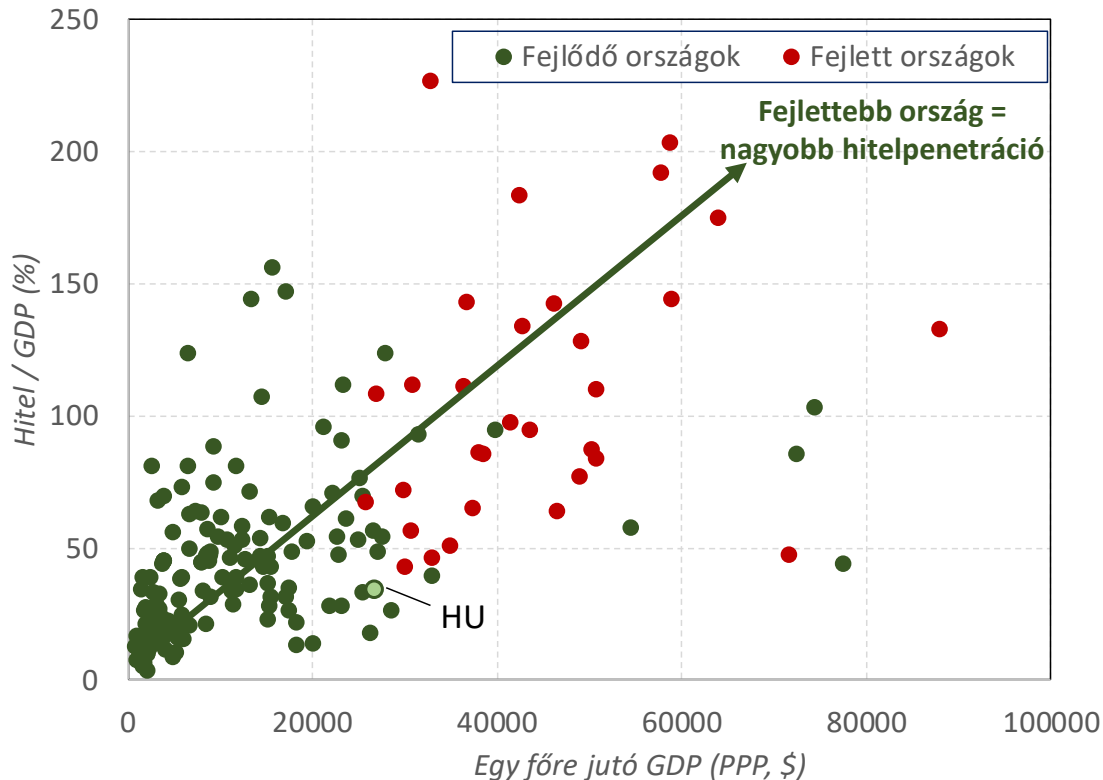

Bankrendszeri hitel / GDP pályák szegmensenként

Ország	Időszak	GDP / fő változása (reál)	Magánszektor hitelei / GDP arány változása
Írország	1988-2000	+108%	+28 százalékpont (47% -> 75%)
Ausztria	1968-1980	+58%	+26 százalékpont (32% -> 58%)
Lengyelország	2004-2016	+57%	+29 százalékpont (25% -> 54%)
Dél-Korea	2004-2016	+42%	+30 százalékpont (102% -> 132%)
Csehország	2004-2016	+29%	+25 százalékpont (25% -> 51%)

A reál GDP/fő és a bankrendszeri pénzügyi mélység változása egyes konvergáló országokban, felzárkózási időszakokban

A FELZÁRKÓZÁSSAL EGYÜTT NŐNI FOG A BANKRENDSZER SZEREPE

Historikus tapasztalat: a nagyobb pénzügyi mélységgel rendelkező országok jellemzően fejlettebbek is.

- King, Levine (1993): *Finance and Growth: Schumpeter might be right.*
- Beck et al (2000): *Finance and the sources of growth.*
- Demirgüç-Kunt, Levine (2004): *Financial structure and economic growth: A cross-country comparison of banks, markets, and development*

A bankrendszerre való ráutaltságot a jövőben az EU forrásbeáramlás potenciális csökkenése is előidézhetheti.

Az egyes országok hitel / GDP aránya és az egy főre jutó GDP (2016)

AZ ELVESZTEGETETT ÉVTIZED UTÁN ÚJRA INDULHAT A FENNTARTHATÓ KONVERGENCIA

Letisztult
bankrendszer

Továbbra is relatíve
alacsony
hitelpenetráció

Jövőbeli felzárkózás
lehetősége

Túlbankosodott
pénzügyi piacok a
fejlett országokban

KONVERGENCIA
2.0

A válságot követő
konszolidáció vége

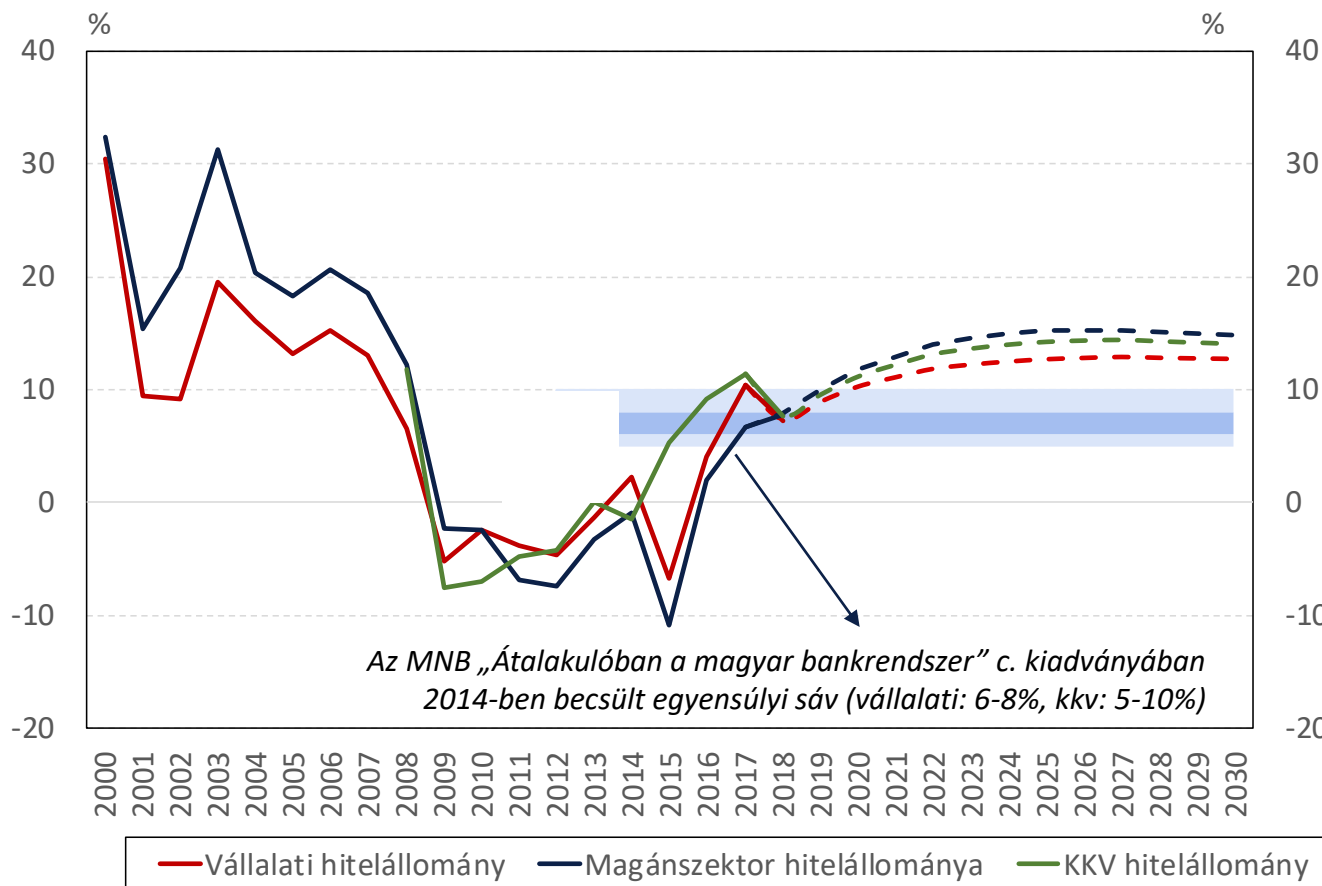
A hitelpenetráció a
kétszeresére nőhet

A KORÁBBIAKNÁL MAGASABB EGYENSÚLYI HITELDINAMIKA INDOKOLT

A KORÁBBI 5-10 SZÁZALÉKNÁL MAGASABB, 10-15 SZÁZALÉKOS EGYENSÚLYI VÁLLALATI HITELDINAMIKA INDOKOLT

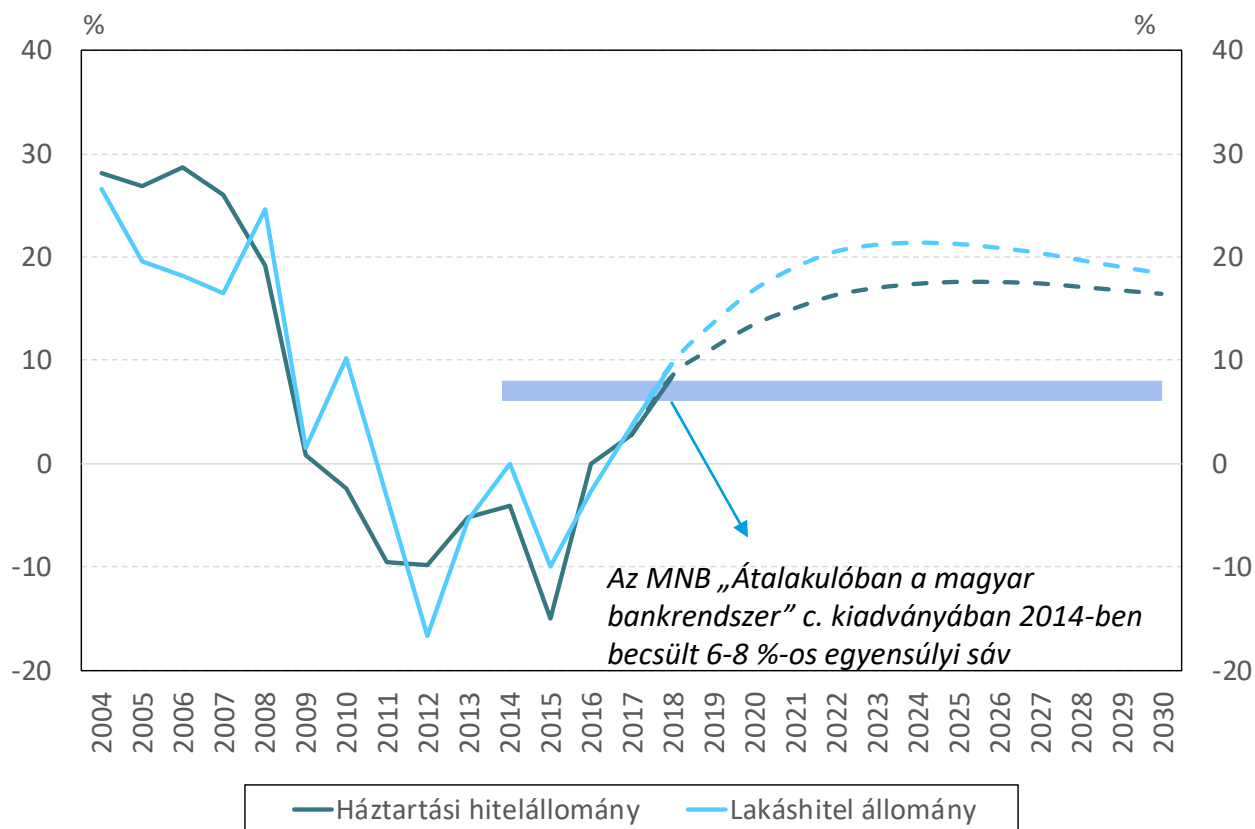

Átlagos dinamika
2018 és 2030 között:
Vállalati: 12%
KKV: 13%

Ne feledjük!
1% hitelnövekedés
0,2%-0,4% GDP
növekedést
eredményez!!!

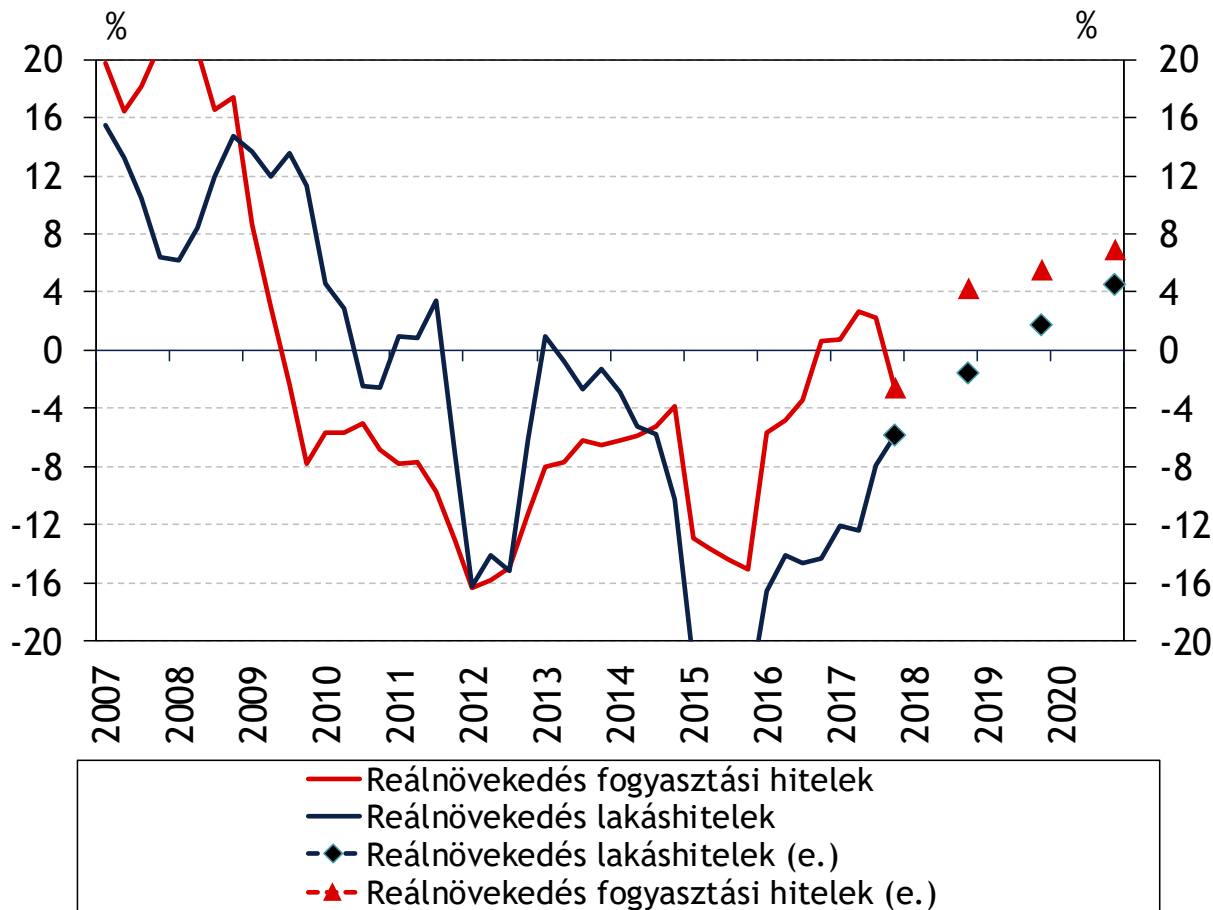
A magánszektor, a vállalatok, és a kkv-k bankrendszer által nyújtott hitelállományának éves növekedési üteme a konvergencia pályán

AZ EGYENSÜLYI HÁZTARTÁSI HITELEZÉS 15 SZÁZALÉK KÖRÜL ALAKULHAT

A bankok által nyújtott háztartási hitelállomány és lakás-hitelállomány éves növekedési üteme a felzárkózási pályán

REÁL ÉRTELEMBEN VISSZAFOGOTTABB NÖVEKEDÉS VÁRHATÓ

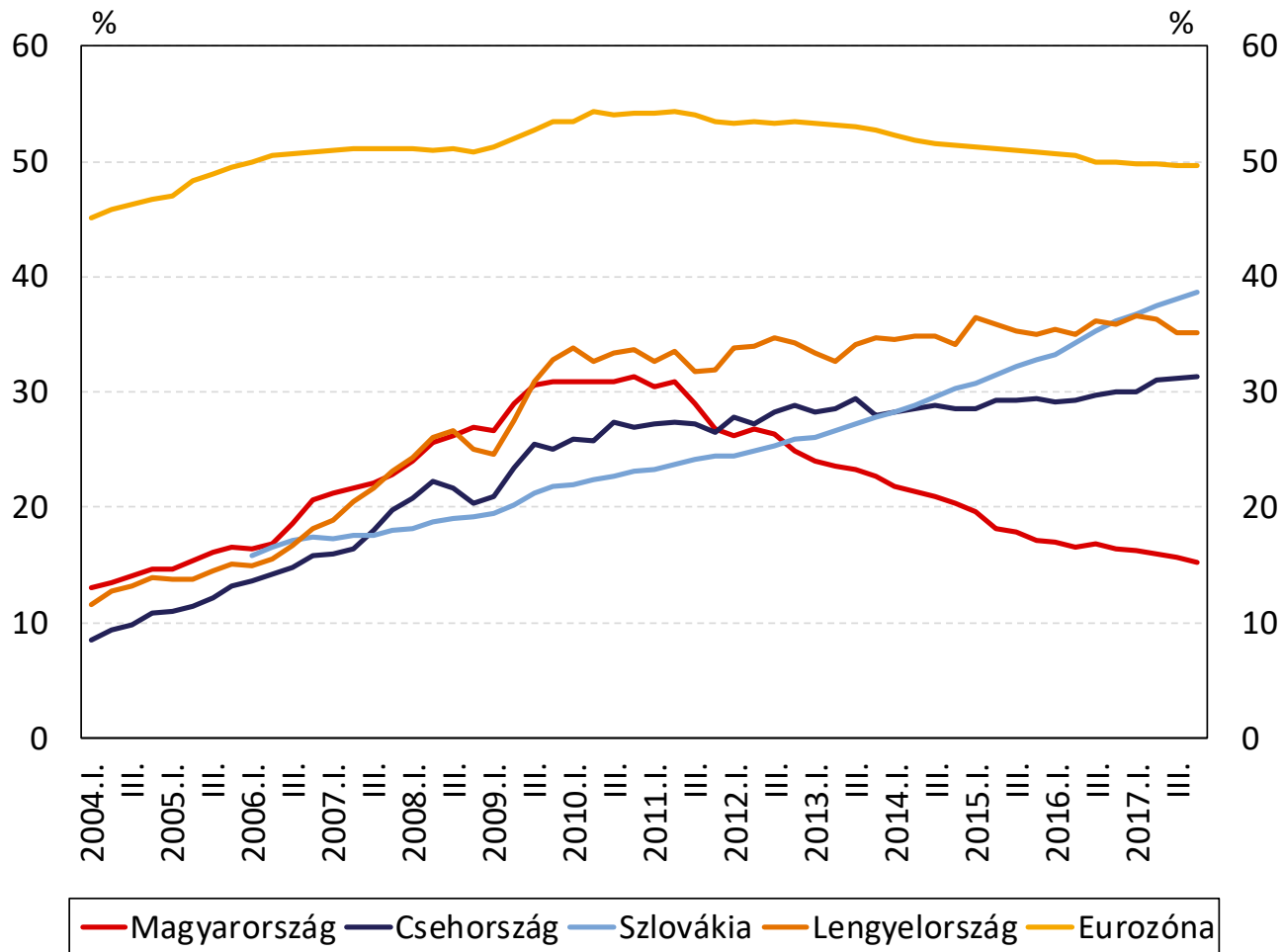

A lakáscélú és fogyasztási hitelállomány reál értelemben vett éves növekedési üteme a gazdasági konvergencia pályáján

Megjegyzés: a lakáshitelek növekedési ütemét az MNB lakásárindex éves növekedési ütemével (az előrejelzési horizonton az utolsó tényadatot felhasználva), a fogyasztási hitelekét fogyasztásdeflátorral deflálva.

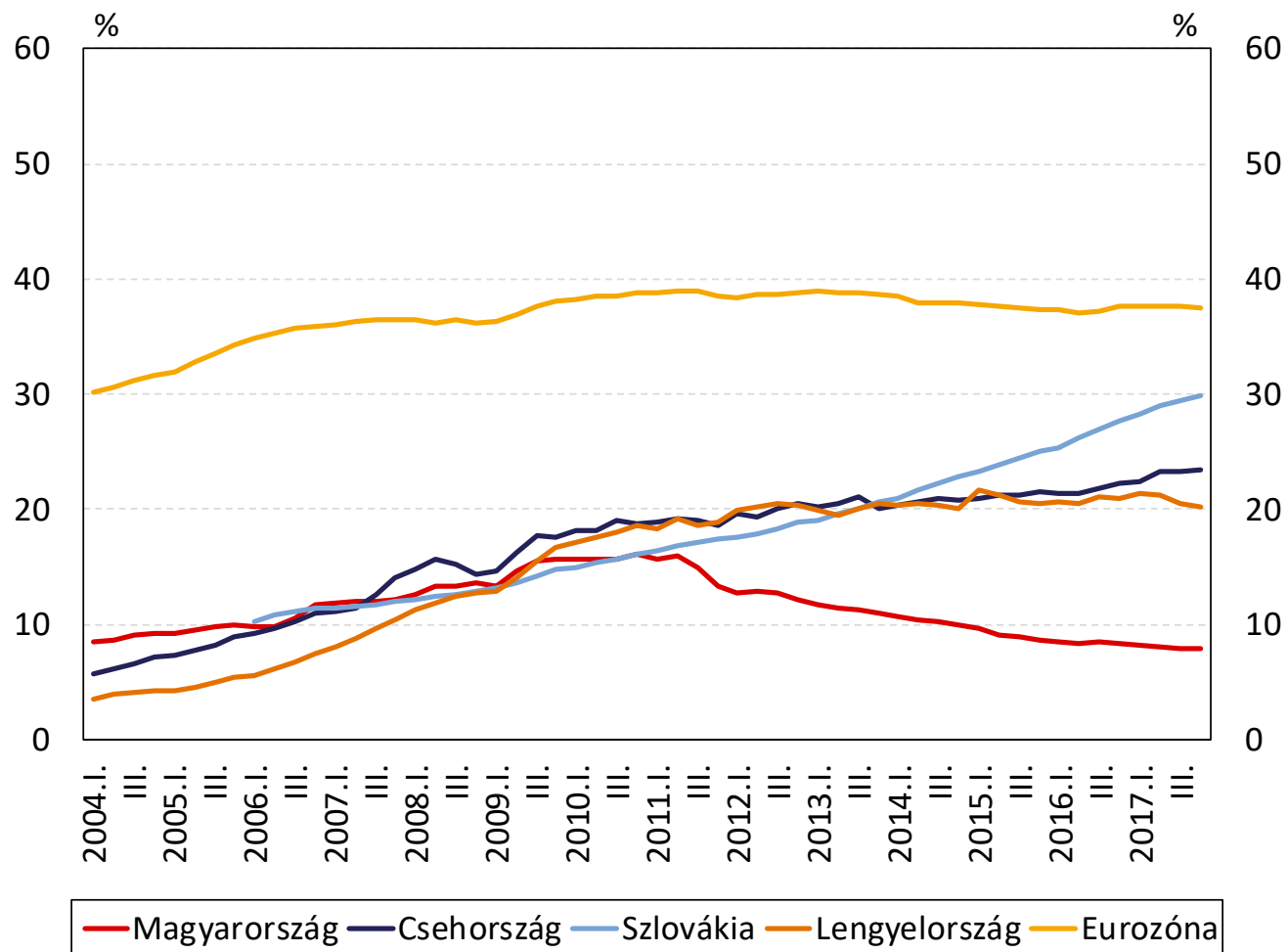
Forrás | MNB

BŐVEN VAN MÉG TÉR A HÁZTARTÁSI HITEL NÖVEKEDÉSÉRE

Háztartási hitelállomány a GDP százalékában a régióban

KÜLÖNÖSEN A LAKÁSHITELEK ESETÉBEN

Lakáshitelállomány a GDP százalékában a régióban

JÖVEDELEMEMELKEDÉS ÉS EGÉSZSÉGES SZERKEZET ESETÉN LESZ FENNTARTHATÓ A HITELPENETRÁCIÓ GYORS KONVERGENCIÁJA

Válság előtt - KONVERGENCIA 1.0:

Négy nagy probléma:

- az eladósodás koncentráltan ment végbe az ügyfelek között,
- változó (változtatható) kamatok mellett,
- deviza alapon folyósított hitelekkel, és
- a jövedelmek nem emelkedtek megfelelő ütemben.

A következő ciklusban – KONVERGENCIA 2.0:

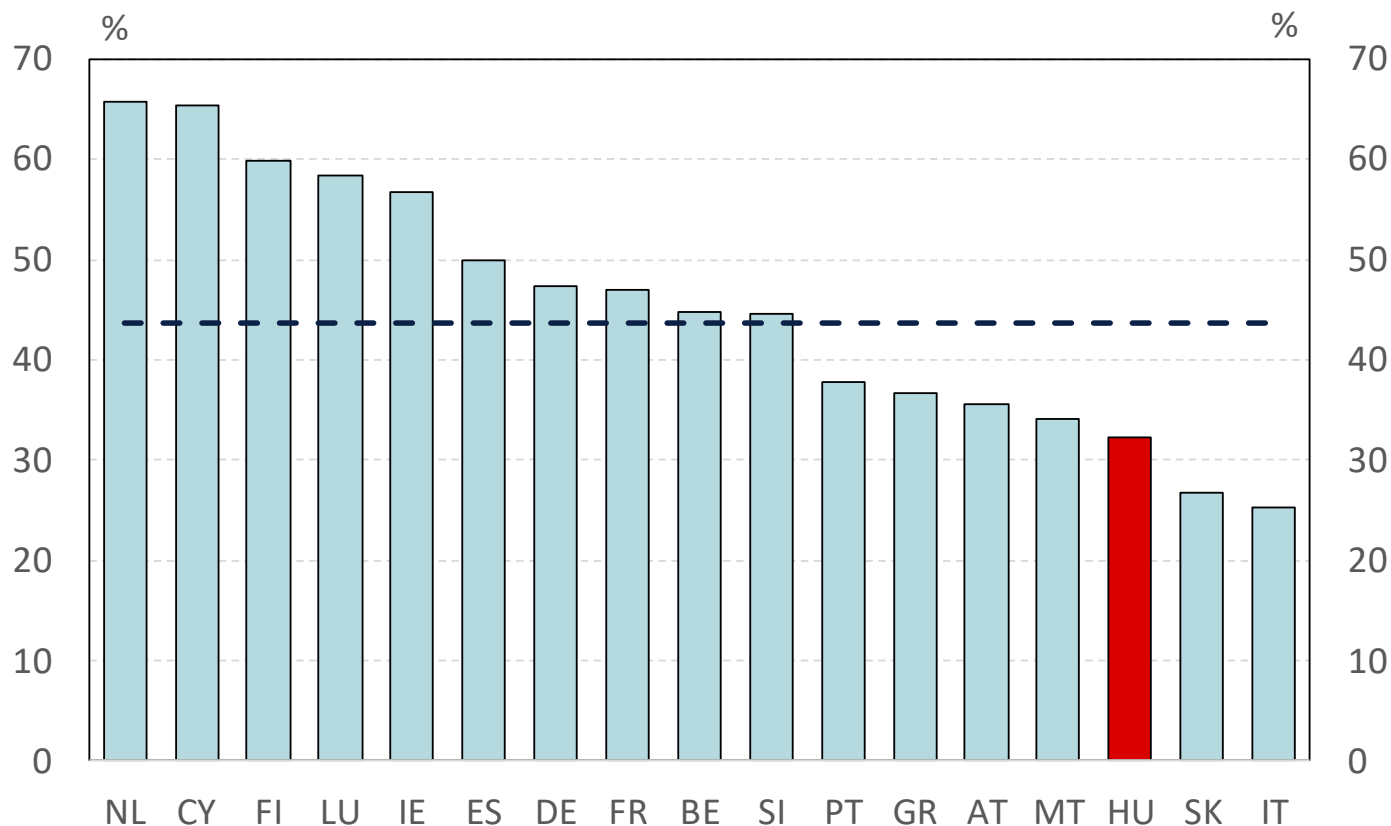
Az eladósodottság növekedhet, ha:

- a háztartások szélesebb köre vesz fel hitelt,
- az adósság hosszabb távra rögzített kamat mellett,
- forintban kerül folyósításra.

Ha a jövedelmek lépést tartanak az adósság növekedésével, akkor utóbbi nem jelent fenntarthatósági kockázatot!

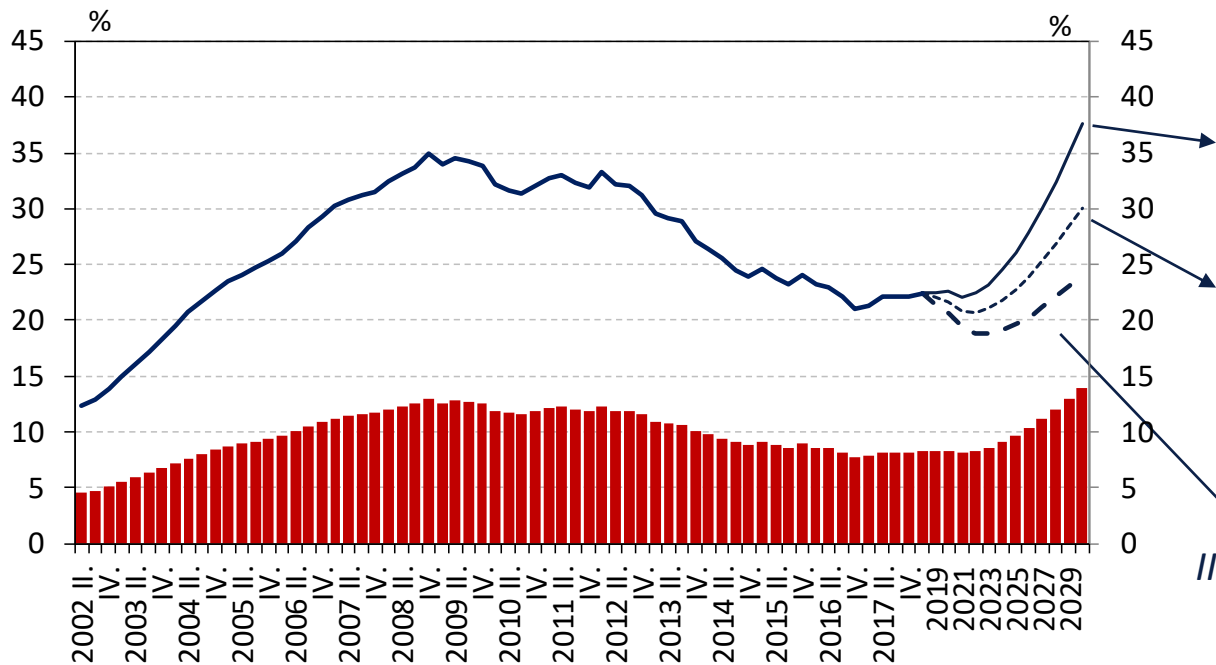
KEVÉS HÁZTARTÁSNAK VAN HITELE

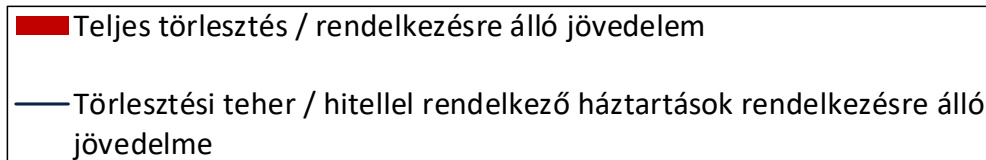
Adóssággal rendelkező háztartások aránya az összes háztartáson belül nemzetközi összehasonlításban

Megjegyzés: az adatok minden hitelt tartalmaznak, nem csak a bankoktól kapott kölcsönöket. Az adatok alapját az egyes országok tekintetében különböző időpontokban (2009 és 2014 között) felvett kérdőíves felmérések adják. A magyar adat 2014-re vonatkozik.

HA A HÁZTARTÁSOK SZÉLESEBB KÖRE VESZ FEL HITELT, NEM LESZ TÚLZOTT ELADÓSODOTTSÁG

- I. A hitelezett háztartások aránya változatlan marad (~32%)
- II. A hitelezett háztartások aránya 40 százalékra emelkedik
- III. A hitelezett háztartások aránya 50 százalékra emelkedik

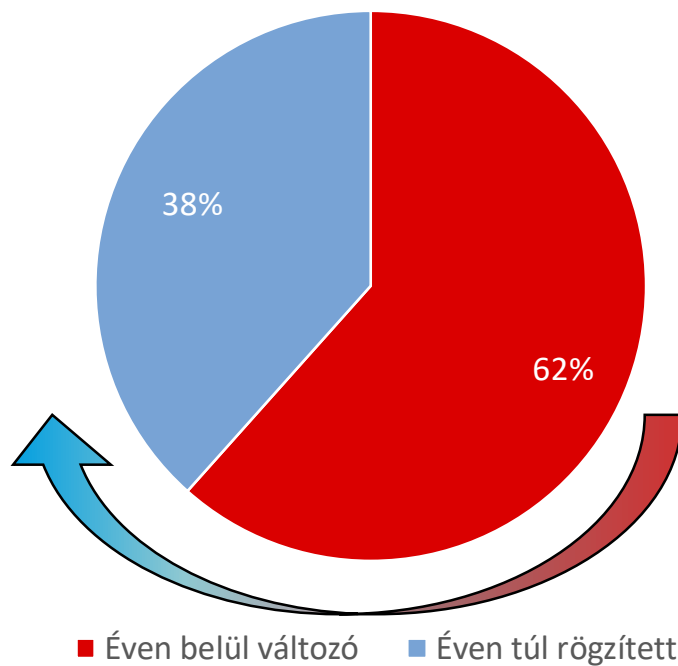
Az adósok törlesztési terhe a rendelkezésre álló jövedelem arányában a hitelezett háztartások különböző aránya mellett

Megjegyzés: a csak az adósokra vonatkozó arány számításánál 2017 előtt feltételeztük, hogy az adósok aránya 32 százalék az összes háztartáson belül és ők rendelkeznek a teljes jövedelem 37 százalékával (2010-es tény adat).

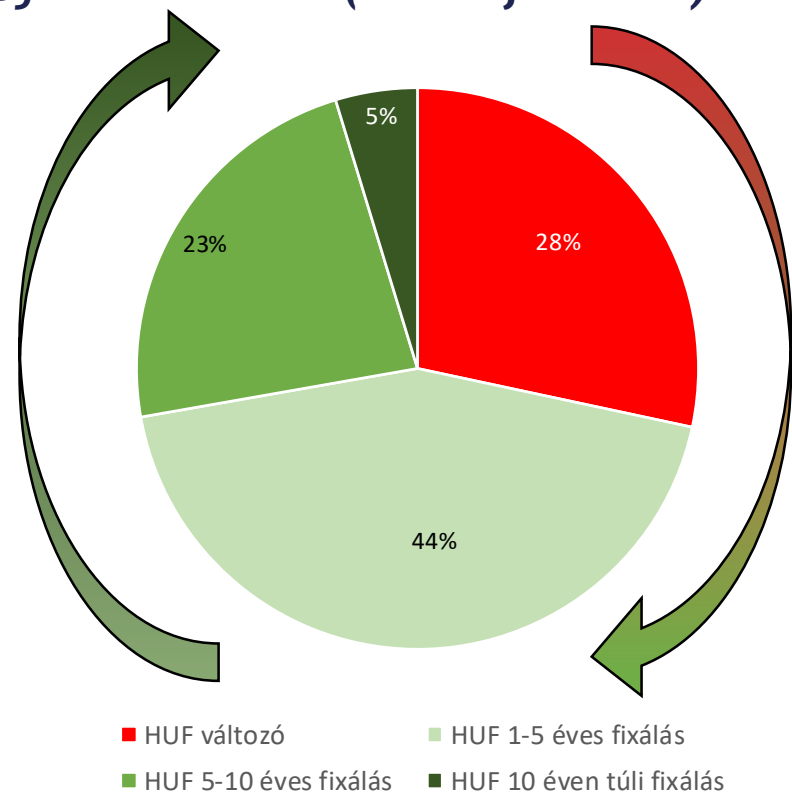
AZ ÚJ SZERZŐDÉSEK UTÁN A MEGLÉVŐ HITELEKET IS ÁT KELL ÁLLÍTANI FIX KAMATOZÁSRA

Fennálló lakáscélú hitelállomány

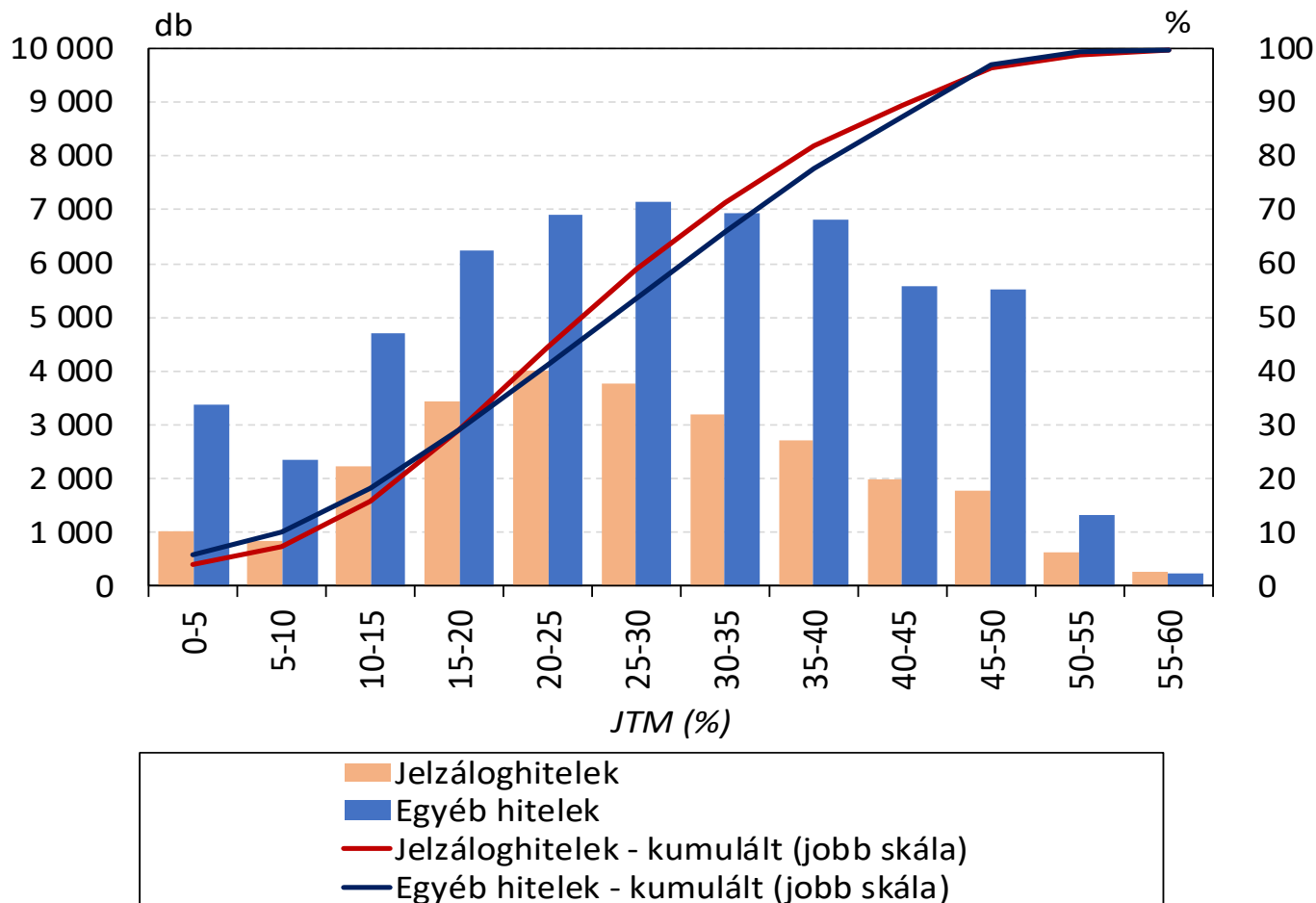
Új szerződések (2018. február)

A fennálló lakáscélú hitelállomány és az új szerződések eloszlása a kamatozás módja szerint

Forrás | MNB

AZ ÚJ HITELEK ESETÉBEN A TÖRLESZTŐRÉSZLET ÉS A JÖVEDELEM ARÁNYA IS EGÉSZSÉGES SZERKEZETRE UTAL

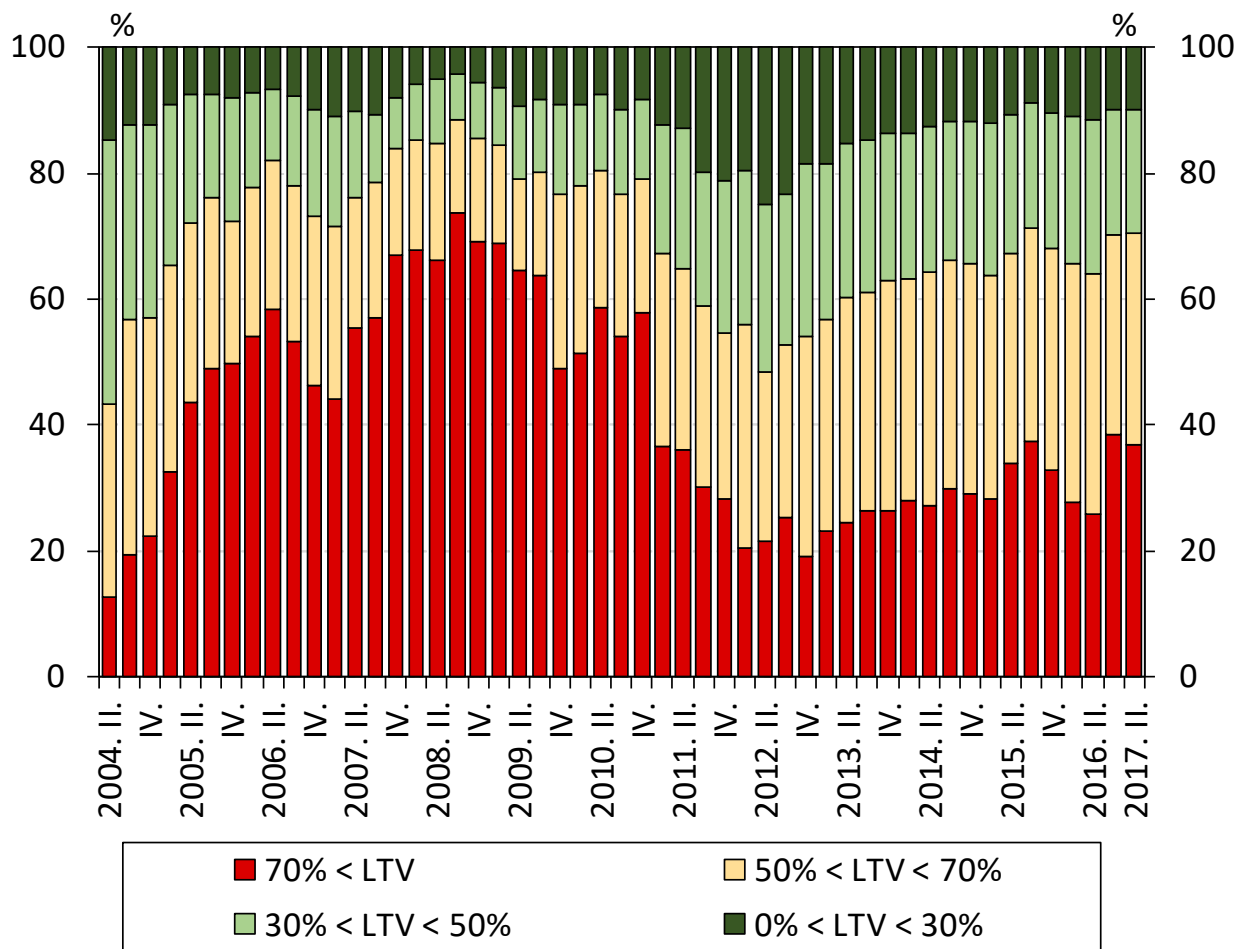

Emlékeztetőül:

2008-ban, a zömében **CHF-ben, változtatható kamatokkal folyósított lakáshitelek** átlagos PTI mutatója **30 és 40 százalék között**, míg átlagos LTV-je **70 százalék felett** volt!

A háztartások új folyósítású bankrendszeri hiteleinek JTM szerinti megbontása (2017-es folyósítások)

AZ ELADÓSODOTTSÁG A FEDEZETÉRTÉK ARÁNYÁBAN IS ALACSONYABB, MINT AZ ELSŐ KONVERGENCIA IDEJÉN

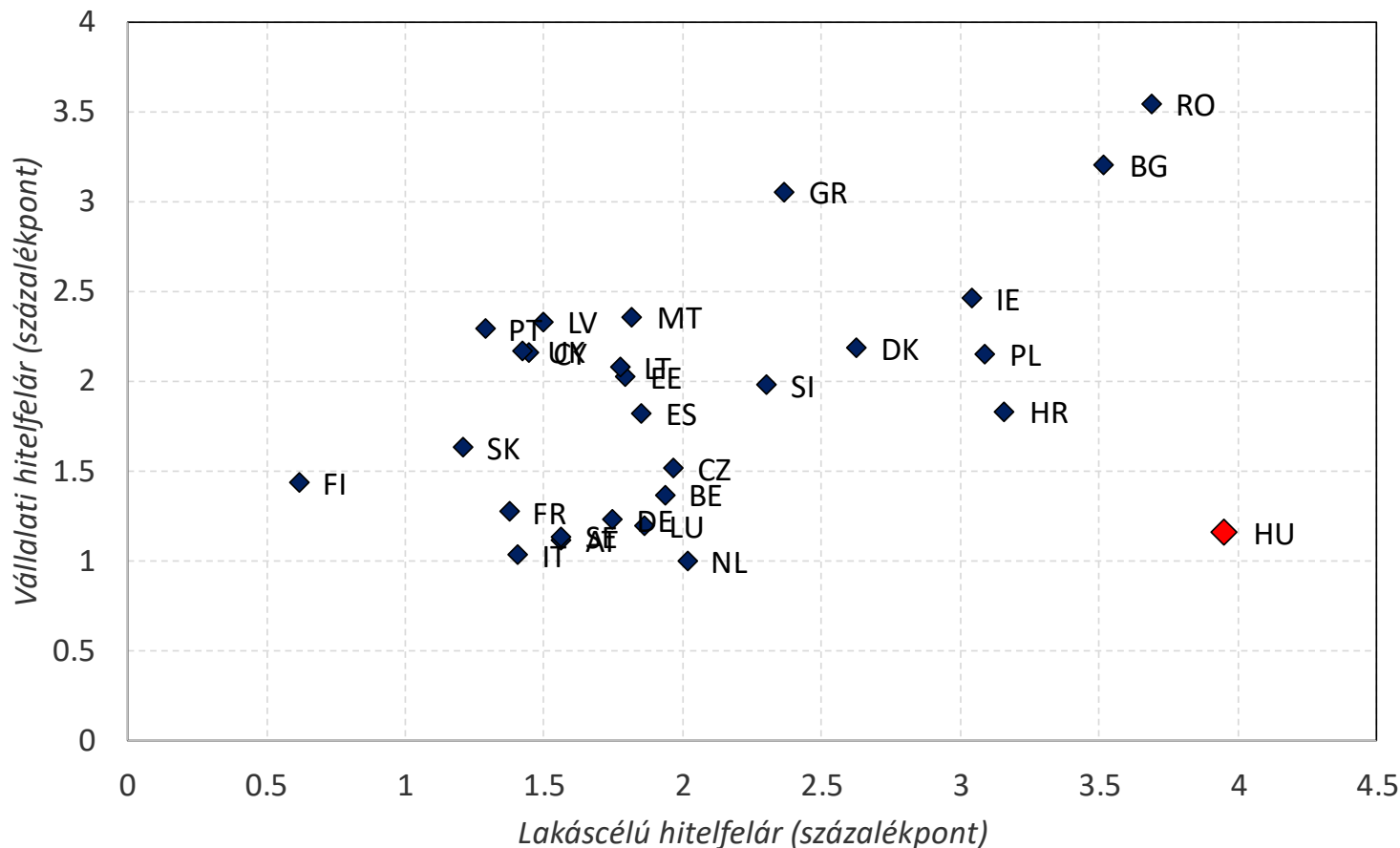

A háztartások új folyósítású bankrendszeri lakáshiteleinek LTV szerinti megbontása

HATÉKONYABB ÉS OLCSÓBB BANKOLÁS

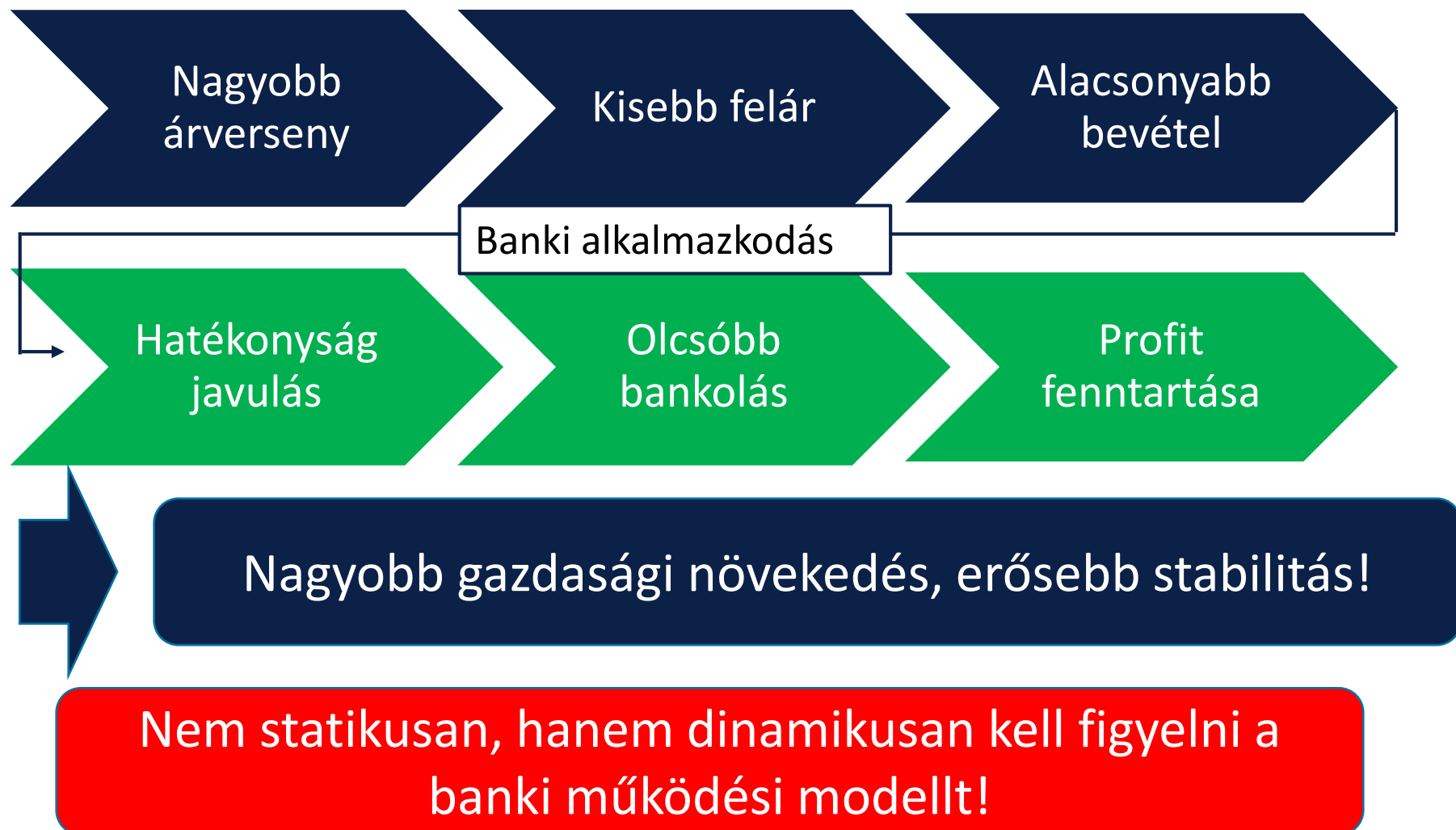
FELÁRAK: ÉLES KETTŐSSÉG A VÁLLALATI ÉS A HÁZTARTÁSI SZEGMENSBEN

Betéti kamatokhoz viszonyított hitelfelár az EU országokban (2018. január)

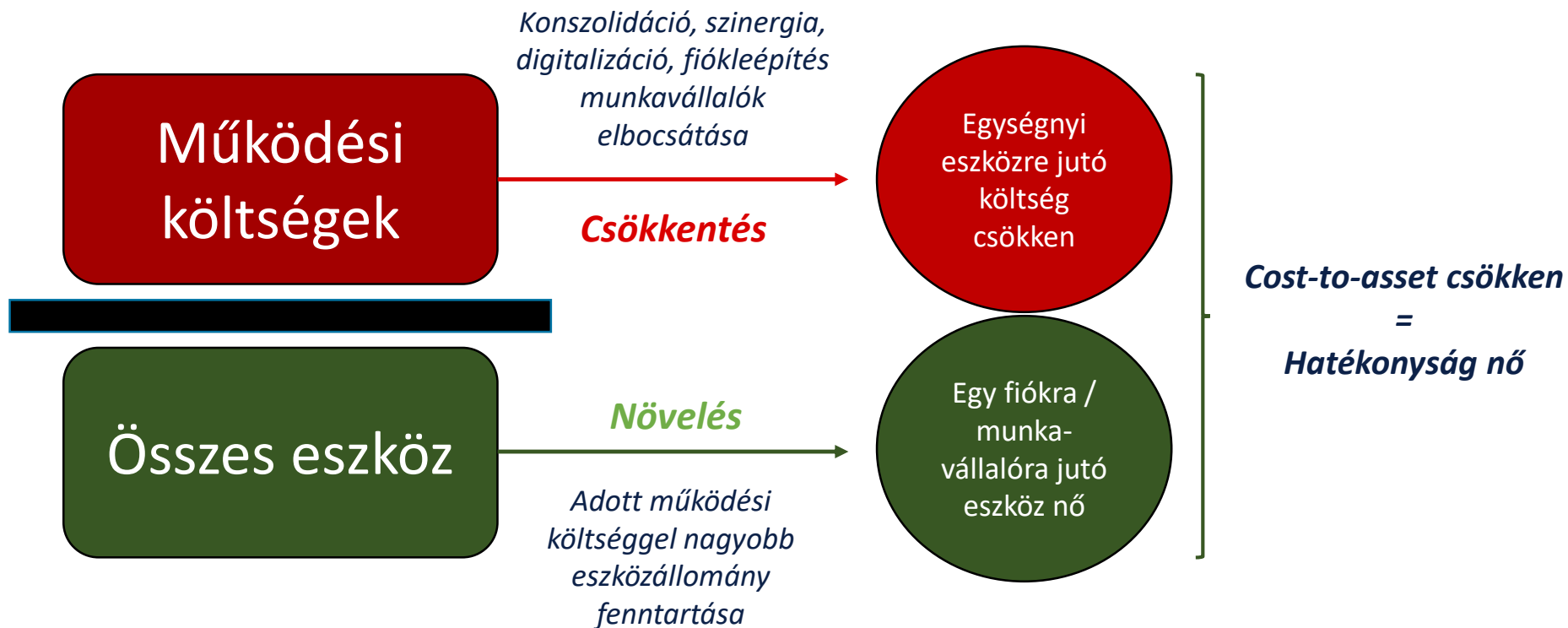
Megjegyzés: az ábrán a hazai devizában és az euróban denominált hitel- és betéti kamatok súlyozott átlagának különbsége szerepel.

Forrás | ESRB Risk Dashboard

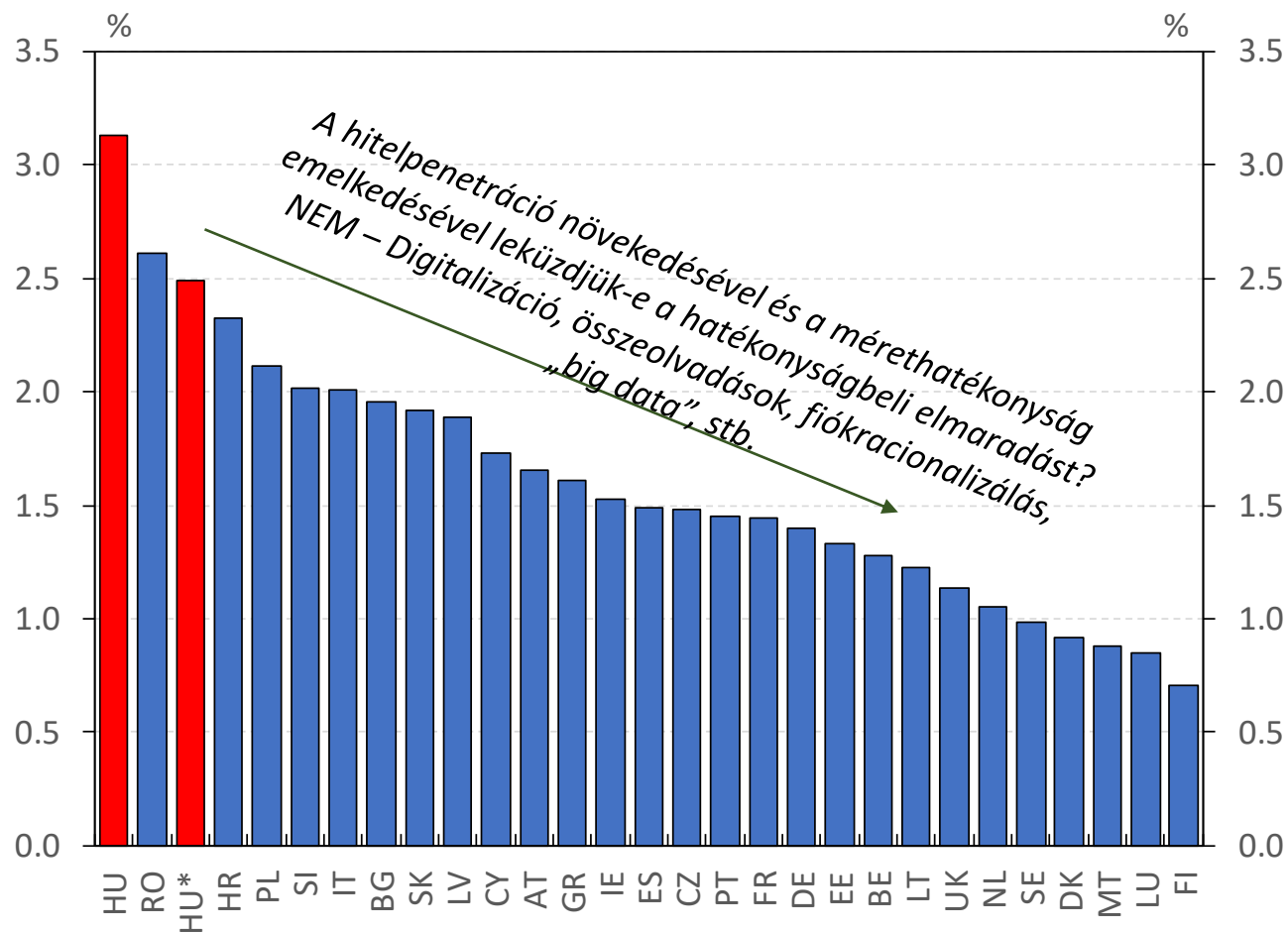

HOGYAN NÖVELHETŐ A HATÉKONYSÁG?

VANNAK TARTALÉKOK A HATÉKONYSÁGBAN

Eszközarányos működési költség nemzetközi összehasonlításban (2016)

Megjegyzés: konszolidált adatok alapján, HU* egyedi hatásoktól (külföldi leánybankok, állami terhek) szűrve

ÖSSZEGZÉS

	A GDP arányában			Az állomány átlagos éves növekedési üteme 2018-2030 között (%)
	2017 (%)	2030 (%)	Hányszoro- sára? változik?	
Mérlegfőösszeg	95	160	1,7	11
Magánszektor hitelei	32	70	2,1	14
Vállalati hitel	17	30	1,7	12
Kkv hitel	10	20	2,0	13
Háztartási hitel	15	40	2,7	15
Lakáshitel	8	30	3,8	18

A banki hitelpenetráció változása a következő évtized végére a felzárkózás megvalósulása esetén

A HITELPENETRÁCIÓ FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉSÉNEK PEREMFELTÉTELEI

A hitelállomány gyors növekedése csak akkor egyensúlyi, **amennyiben a reálgazdaság is tartósan és nagymértékben bővül.**

A hitelezés, a jövedelmek valamint a beruházások emelkedésének együtt kell megvalósulnia, **mindhárom szükséges, de önmagában egyik sem elégséges feltétele a fenntartható felzárkózásnak.**

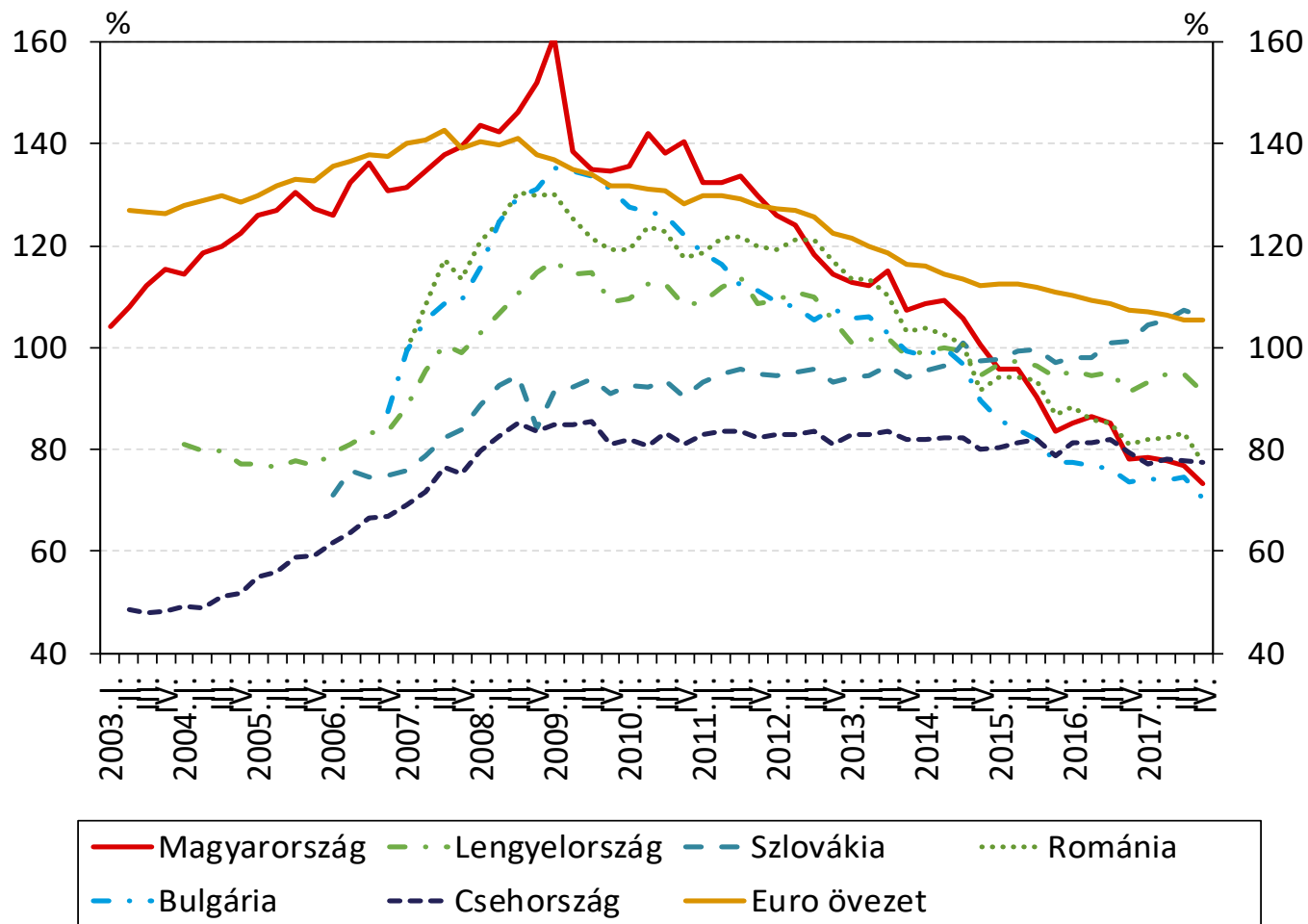
A hitelezés fellendülésének (1) **ügyfelek szélesebb körénél**, (2) **egészséges szerkezetben**, lehetőleg minél (3) **alacsonyabb áron** kell megvalósulnia.

Amennyiben a hitelezés dinamikus bővülése a jövedelmek növekedése nélkül történne, az egy idő után **fenntarthatatlan állapotot** eredményezne.

Az MNB mikro- és makroprudenciális eszközeivel készen áll a kockázatok csökkentésére.

A BANKRENDSZER MEGFELELŐ FORRÁSOKKAL RENDELKEZIK A HITELPENETRÁCIÓ TÁMOGATÁSÁHOZ

A bankrendszeri hitel/betét mutató nemzetközi összehasonlításban

Projekthitel

Rövid külföldi források **NPL** Swappiaci feszültség

KONVERGENCIA 1.0

Egyoldalú kamatemelés *Ikerdeficit* Kockázat alapú verseny

Devizahitel

Fogyasztási hitelek

KKV hitelezés

Jelzáloglevél Fenntartható

Jövedelem-
konvergencia növekedés
Bénnövekedés

KONVERGENCIA 2.0

Lakáshitelezés *Fair banking*

Adósságfék Hosszú források
LCR, NSFR

Fix kamatozás

NE IJEDJÜNK MEG A NAGYOBB
HITELDINAMIKÁTÓL, DE FIGYELJÜNK A
FENNTARTHATÓSÁGRA!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!